Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor het DB Centrum van 03 juni 2025

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed (52)
Agendapunt: A2

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het toekennen van de status van gemeentelijk monument voor Zwanenburgwal 218-230, Staalstraat 17 en 21 en Verversstraat 149-157

Het dagelijks bestuur Centrum besluit

Het dagelijks bestuur van stadsdeel centrum besluit:

1. Kennis te nemen van de aanvraag van Erfgoedvereniging Heemschut (bijlage 01);
2. Kennis te nemen van de (aangepaste) beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 02);
3. Kennis te nemen van het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (bijlage 03);
4. Kennis te nemen van de ingediende zienswijze en de beantwoording daarvan (bijlage 04);
5. Kennis te nemen van de contour (bijlage 05);
6. Te besluiten de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Zwanenburgwal 218-230, Staalstraat 17 en 21 en Verversstraat 149-157;
7. Te besluiten Staalstraat 19 niet aan te wijzen als gemeentelijk monument;

Kernboodschap

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Zwanenburgwal 218-230, Staalstraat 17 en 21 en Verversstraat 149-157. Het dagelijks bestuur volgt hierbij het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Bestuurlijke achtergrond

Op 17 september 2024 heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besloten de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor deze panden te starten en voorbescherming op te leggen.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van de Erfgoedverordening Amsterdam (artikel 3 lid 1) een bevoegdheid van het College van B&W. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan het DB (zie Bevoegdhedenregister, onder E5): het dagelijks bestuur is bevoegd tot het aanwijzen, intrekken en wijzigen van een aanwijzing van een gemeentelijk monument (mandaat van het college aan het DB).

Onderbouwing besluit

Ad 1. Erfgoedvereniging Heemschut heeft op 18 mei 2020 (bijlage 01) het dagelijks bestuur verzocht de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Zwanenburgwal 218-230, Staalstraat 15-21 en Verversstraat 149-157. Erfgoedvereniging Heemschut beschouwt het complex monumentwaardig om de volgende redenen:

1. Stedenbouwkundig en architectonisch als karakteristiek voorbeeld van typerende stadsvernieuwingsarchitectuur uit de periode Post '65;
2. Als belangrijk werk in het oeuvre van Paul De Ley en Fenna Oorthuys;
3. Voorbeeld van het 'bouwen voor de buurt';
4. Het complex is bovendien goed onderhouden en nog vrijwel in de oorspronkelijke staat.

Ad 2. Op verzoek van stadsdeel Centrum heeft Monumenten en Archeologie een beschrijving opgesteld van het pand (bijlage 02). Monumenten en Archeologie heeft in deze beschrijving aan dat er sprake is van cultuurhistorische waarde, stedenbouwkundige waarde, architectonische waarde en dat de hoofdopzet van het ontwerp en gevelbeeld gaaf zijn behouden.

Ad 3. De Commissie Omgevingskwaliteit (toen nog Commissie Ruimtelijke Kwaliteit) heeft op 13 november 2023 positief geadviseerd over de aanwijzing en onderschrijft de eerdergenoemde waarden (bijlage 03).

Ad 4. Op het verzoek om zienswijzen (d.d. 30-9-2024) zijn drie zienswijzen binnengekomen per mail.

Stichting Ymere en de eigenaren van Staalstraat 19 hebben een zienswijze ingediend. De bewoners van Zwanenburgwal 226 hebben na de zienswijzetermijn nog hun zienswijze gedeeld. Ook al is deze zienswijze na de termijn verstreken, mag hij wel worden meegenomen in de besluitvorming. De binnengekomen zienswijzen zijn samengevat en van beantwoording voorzien (zie bijlage 05).

Stichting Ymere gaf in haar zienswijze aan zich zorgen te maken over de fysieke investeringen in leefbaarheid en het verduurzamen van de woningvoorraad. Ook gaf de stichting aan graag in gesprek te gaan. Dit gesprek tussen de stichting, de portefeuillehouder en Monumenten en Archeologie heeft 8 januari 2025 plaatsgevonden. Tijdens dit gesprek zijn uitgebreid de mogelijkheden en onmogelijkheden van gevolgen van het toekennen van de status van gemeentelijk monument besproken, ook in vergelijking met de beschermde status waarover het object nu al over beschikt in de bufferzone van de UNESCO Werelderfgoed Grachtengordel Amsterdam en het Rijksbeschermde stadsgezicht van Amsterdam. We zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat er voldoende mogelijkheden zijn om ambities (zoals verduurzaming) waar te maken. Beide partijen zijn tevreden uiteen gegaan en de zorgen zijn weggenomen. De door de stichting aangedragen argumenten en zorgen in de zienswijze zijn bijgesloten nota van beantwoording (bijlage 04).

De eigenaar van Staalstraat 19 was positief over het voornemen maar verzocht het pand Staalstraat 19 uit de procedure te halen en de procedure voor de andere adressen voor te zetten. Dit omdat Staalstraat 19 een afzonderlijk pand is en geen onderdeel uitmaakt van het ontwerp van de architecten De Ley en Oorthuys. Na nadere bestudering van de oorspronkelijke bouwtekeningen van het complex is inderdaad te zien dat Staalstraat 19 buiten het ontwerp van het stadsvernieuwingsproject gebouwencomplex Zwanenburgwal valt. Om die reden wordt de zienswijze van B. van Goudoever en M.E.J. Merkx overgenomen en wordt Staalstraat 19 uit de contour van het complex gehaald. Staalstraat 19 wordt niet aangewezen als gemeentelijk monument en daarmee vervalt tegelijkertijd ook de voorbescherming.

De eigenaren van Zwanenburgwal 226 zijn positief over het voornemen de status van gemeentelijk

monument toe te kennen.

Ad 5. In bijlage 05 is de - naar aanleiding van de ingediende zienswijze voor Staalstraat 19 - aangepaste contour van het gemeentelijk monument bijgevoegd.

Ad 6. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besluit, in lijn met het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit en de door Monumenten en Archeologie geconstateerde monumentale waarden, de status van gemeentelijk monument toe te kennen voor Zwanenburgwal 218-230, Staalstraat 17 en 21 en Verversstraat 149-157.

Ad 7. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besluit niet de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Staalstraat 19. Dit is in lijn met de beantwoording van de ingediende zienswijze voor het pand.

Advies, afstemming en Participatie

Het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit is bijgevoegd in bijlage 03.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

Het aan- of afwijzen van de status van gemeentelijk monument heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: In overleg met de communicatieadviseur van Monumenten en Archeologie en de woordvoerder van stadsdeel Centrum

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-019712	Stadsdeel Centrum Voordracht (pdf)
AD2025-028320	03 CRK_Advies Zwanenburgwal 218-230 ev.pdf (pdf)
AD2025-028321	02 Beschrijving Zwanenburg218tm230e0_DEF 14012025 aangepast.pdf (pdf)
AD2025-028322	01 Aaanvraag Heemschut Zwanenburgwal 218-230 e0.pdf (pdf)
AD2025-028323	05 Contour Zwanenburgwal218tm230e0_14012025 aangepast.pdf (pdf)
AD2025-028324	04 NotavanbeantwoordingZienswijzen Zwanenburgwal.pdf (pdf)

Gemeente Amsterdam

DB

Uitslag

A Akkoord